

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 08/04/2026 16:39
Sayı: E-120.07.03-1835442

Sayı : E-54045643-610-24195291
Konu : Soru Önergeleri (7/39878)

7/39878
GK 104

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12.02.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1798147 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Mustafa BİLİCİ'ye ait, İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan 7/39878 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/39878) (5 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 33172201-E818-427A-99A1-04484DF7B626

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-cbys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Şevket KALANLAR

Mühendis

Telefon No: (312) 287 33 60

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA BİLİCİ'YE AİT 7/39878 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımız tarafından kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak, nüfusun dengeli beslenmesini temin etmek, üreticilerimiz, çevre ve insan sağlığını korumak gibi amaçlarla hayvansal üretim ve su ürünlerinde 2024 yılında, bitkisel üretimde 2025 üretim yılı ile birlikte tarımsal üretim planlamasına geçilmiştir.

Bu kapsamda tarımsal üretim planlamasına paralel olarak, su kısıtını merkeze alan yeni bir tarımsal destekleme modeline geçilmiştir. Bu model; üretim planlamasını teşvik eden, verim ve kaliteyi artırmayı hedefleyen, aynı zamanda çevresel sürdürülebilirliği gözetten bir yapıda tasarlanmıştır.

Yeni destekleme sisteminde, planlamaya uygun bitkisel ve hayvansal üretim yapan üretici ve yetiştiricilere ilave destekler sağlanmaktadır. Özellikle suyun etkin kullanımı ve korunması amacıyla, yeraltı suyu kaynaklarının yetersiz olduğu 11 ildeki 52 ilçede sulu tarım yapılan havzalarda, münavebeye uygun ve suyu az tüketen arpa, buğday, ayçiçeği, mercimek, nohut ve yem bezelyesi gibi ürünleri yetiştiren üreticilere "su kısıtı desteği" verilecektir. Böylece suyun verimli ve planlı kullanımı doğrudan teşvik edilecektir.

Ayrıca;

- Tarımsal yeraltı su kısıtı bulunmayan havzalarda sulu ve kuru tarım arazilerinde aynı ürünün art arda en fazla iki defa ekimine izin verilmektedir.
- Tarımsal yeraltı su kısıtı olan 11 ilin 52 ilçesinde kuru tarım arazilerinde aynı ürünün art arda en fazla iki defa ekimine izin verilmektedir. Sulu tarım arazilerinde en az dörtlü münavebe şartı uygulanmaktadır.
- Bu kapsamda da mısır (dane/silaj), patates, domates, şeker pancarı ve havuç ürünlerinin dört üretim yılında art arda gelmemek şartıyla en fazla iki defa ekimine izin verilmektedir.
- Su kısıtı olan havzalarda mısır (dane) ve patates ekilişlerine destek verilmemektedir.
- Su kısıtı olmayan, mera vasfı ve kaba yem üretim potansiyeli yüksek olan süt ve besi havzası olarak belirlenen illerde bulunan yetiştiricilere temel desteğe ilave destek verilmektedir.

Bakanlığımızca 2007 yılından itibaren bireysel sulama sistemleri yatırımlarına %50 oranında hibe desteği sağlanmaktadır.

Bu kapsamda, 2026 yılında projeye esas hibe üst limit 10.000.000 TL olacak şekilde %50'si ile %70'ine kadar değişen oranlarda hibe desteği verilecektir.

2007-2025 yılları arasında Muğla iline 60 adet projeye 3.470.415,23 TL bütçe ayrılmış olup 60 üreticimiz bu teşvikten yararlanmıştır.

Sulama sistemleri başvuru konuları aşağıda verilmektedir.

Tarla içi sistemler:

- Damla sulama,
- Yağmurlama,
- Mikro yağmurlama,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Yüzey altı damla sulama,

Mekanik büyük sistemler

- Center pivot / Lineer sulama sistemleri.
- Tamburlu sulama sistemleri,

Yenilenebilir enerji ve teknoloji odaklı sistemler

- Güneş enerjili sulama (sulama sistemleri + panel) ve
- Akıllı sulama / otomasyon sistemleri (sensör, kontrol, uzaktan yönetim)'dir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Muğla ilinin büyük bir bölümünü kapsayan Batı Akdeniz Havzası'na düşen yağışların, içme suyu, enerji, sulama ve taşkın önleme amacıyla depolama tesislerinde tutulması amacıyla gerekli çalışmalar yürütülmektedir. Muğla ili sınırları içerisinde toplam 11 adet baraj ve gölet inşa edilerek işletmeye açılmış olup 13 adet baraj ve gölet inşa halinde, 11 adet baraj ve göletin de planlama ve proje çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca, tarımsal sulama maksadıyla inşa edilen depolama tesislerine ilave olarak Muğla ilinde yeraltı ve yerüstü su kaynaklarından toplam 35.000 hektar alan işletmeye açılmış olup 36.000 hektar alanın sulamaya açılması için planlama proje ve inşaat çalışmaları devam etmektedir. Muğla ilinde önceki yıllarda açık kanal sulama sistemi olarak inşa edilen 22.000 hektar alanda kapalı basınçlı sulama sistemleri yapılması amacıyla yenileme, planlama ve proje çalışmaları başlatılmıştır.

Muğla'nın yer aldığı Büyük Menderes Havzası Sektörel Su Tahsis Planları (SSTP) ve Eylem Planı ile Batı Akdeniz Havzası SSTP ve Eylem Planı, 04.06.2025 tarihli ve 32920 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe girmiş olup bu planlarda öngörülen eylemlere ilişkin takip çalışmaları sürdürülmektedir.

Kuraklığın olumsuz etkilerini en aza indirmek amacıyla; tarım, sanayi ve içme suyu başta olmak üzere su tasarrufu, temiz üretim teknikleri, alternatif su kaynakları, kullanılmış suların yeniden kullanımı ve kuraklığa dayanıklı bitkisel üretimin artırılması gibi tedbirleri içeren Kuraklık Yönetim Planları, ülkemizin tamamında 25 nehir havzası için hazırlanmıştır.

Kuraklıkla mücadelede kriz yönetimi yerine risk yönetimini esas alan Kuraklık Tahmini ve Erken Uyarı Sistemi (KTEUS) kurulmaktadır.

Bakanlığımızca hazırlanan "Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033)" ile önümüzdeki 10 yıla yönelik hedefler, stratejiler, eylemler ve sorumlu kurumlar belirlenmiş; ayrıca kuraklıkla mücadele ve tarımsal su yönetiminde verimliliğin artırılmasına yönelik tedbirler tanımlanmıştır.

Su Verimliliği Seferberliği kapsamında, su kaynaklarımızın kalite ve miktar olarak korunarak verimli şekilde kullanılması için su verimliliği çalışmaları gerçekleştirilmektedir. "Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033)" kapsamında tarımsal su kullanım verimliliğini artıran uygulamaların yaygınlaştırılmasıyla sulama randımanının 2030 yılına kadar %60, 2050 yılına kadar %65 seviyesine yükseltilmesi hedeflenmektedir.

2023-2027 dönemine ait "Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı" hazırlanarak, 2022/5140 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu eylem planı Bakanlığımız taşra teşkilatı, ilgili kurum, kuruluş, üniversiteler ve sivil

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla düzenlenen toplantılar sonucunda her 5 yılda bir güncellenmektedir.

Eylem Planı çerçevesinde;

- Tarımsal kuraklık konusunda kamuoyu bilinç düzeyinin artırılması,
- Paydaşların sürece dâhil edilmesi,
- Sürdürülebilir tarımsal su kullanımının planlanması,
- Kuraklığın yaşanmadığı dönemlerde gerekli tedbirlerin alınması ve
- Kriz dönemlerinde etkin mücadele programı uygulayarak kuraklığın etkilerini en aza indirilmesi

amaçlanmaktadır.

Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı dijital ortamda yayımlanmış olup (<https://www.tarimorman.gov.tr/TRGM/Link/47/Cevre-Dostu-Tarimsal-Uygulamalar>) internet adresinden ulaşılabilir.

Plan kapsamında görev ve sorumlulukları bulunan ilgili kamu kurum ve kuruluşlarında, altı aylık periyotlarla yapılan çalışmaların raporlanması talep edilmekte ve süreç takibi yapılmaktadır.

Bakanlık olarak, tarımsal kuraklık izleme çalışmaları kapsamında her ay düzenli izleme gerçekleştirilmekte ve bu veriler ışığında, “İzleme Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi Raporu” ile “Risk Değerlendirme Komitesi Raporu” oluşturulmaktadır.

Ayrıca 02.02.2022 tarihli ve 2022/5140 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı çerçevesinde, 23.07.2022 tarihli ve 31901 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Tarımsal Kuraklık Yönetiminin Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” kapsamında, her ilde “Tarımsal Kuraklık Yönetimi Koordinasyon Kurulu”na bağlı olarak faaliyet gösteren “Tarımsal Kuraklık İl Kriz Merkezi” kurulmuştur.

İl Kriz Merkezleri, Vali veya Vali Yardımcıları başkanlığında faaliyet göstermektedir. Düzenlenen toplantılarla olası bir kuraklık durumuna karşı gerekli tedbirlerin alınması ve uygulanması sağlanmaktadır. İl Kriz Merkezi’nin yılda en az bir kez toplanması zorunlu olup alınan Kararlar Bakanlığımıza raporlanmaktadır.

Eylem planı çerçevesinde oluşturulan “İzleme Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi Raporu” ile “Risk Değerlendirme Komitesi Raporu” düzenli olarak raporlanmaktadır. Ayrıca, genel üretim sezonu değerlendirmeleri ile gelecek üretim sezonu planlaması ve olası kuraklık durumunda alınacak tedbirlerin planlanması amacıyla, 23.07.2025 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan 31901 sayılı “Tarımsal Kuraklık Yönetiminin Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”in 5’nci maddesi gereğince kurulan “Tarımsal Kuraklık Yönetimi Koordinasyon Kurulu”na sunulmaktadır.

Bununla birlikte, ilgili kamu kurum ve kuruluşlar ile il müdürlüklerinden alınan veriler doğrultusunda hazırlanan “İklim, Fenolojik Durum ve Sulama İzleme İstatistikleri Bülteni” her ay Bakanlığımızın web sitesinden kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Kurak ve yarı kurak bölgelerde yağış sularından maksimum fayda sağlanmak üzere yağmur hasadı projeleri yürütülmektedir. 2022 yılında Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) kapsamında tarımsal kuraklığı önlemeye yönelik kırsalda yağmur hasadı

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

için havuz yapımı (Jeomembran) %50 hibe kapsamına alınmıştır.

2026 yılında projeye esas hibe üst limit 30.000.000 TL olacak şekilde %50'si ile %70'ine kadar değişen oranlarda hibe desteği verilecektir.

IPARD III Programı kapsamında çıkılan ve çıkılacak çağrılarda %50-75 değişen oranlarda yatırım tedbirlerine (damla sulama, yağmurlama, pivot ve tamburlu sulama sistemlerinin ayrıca suyun kaynağından çıkarılmasında ihtiyaç duyulan enerjinin karşılanabildiği modern tarımsal solar sulama sistemlerinin dahil olduğu) hibe desteği sağlanmaktadır.

5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesinde; tarım sigortası yaptıran üreticilerimize, Köy Bazlı Verim Sigortası kapsamında; buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, nohut, yeşil mercimek, kırmızı mercimek ve yağlık ayçiçeği ürünlerinde %70 oranında Devlet prim desteği sağlanmakta olup üreticilerimizin zararları TARSİM Eksperleri tarafından yapılan hasar tespitleri neticesinde TARSİM tarafından ivedilikle karşılanmaktadır.

Tarımsal sulama verimliliğinin artırılmasına yönelik çalışmalarda, Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı kapsamında aşağıda belirtilen ana eylemler öncelikli olarak ele alınmaktadır:

- Kapalı sistemler ve basınçlı sulama yöntemleri (damla sulama, yağmurlama sulama) başta olmak üzere sulamada verimliliğin artırılmasına yönelik uygulamaların yaygınlaştırılması,
- Sulamada ölçüm, izleme, otomasyonun ve yüksek teknoloji kullanımının yaygınlaştırılması,
- Tarımsal üretim planlamalarına uygun üretim yapılması ve
- Tarımsal sulamada yağmur suyu hasadı ve arıtılmış atıksuların kullanımının yaygınlaştırılmasıdır.

Bu kapsamda, suyun etkin, sürdürülebilir ve verimli kullanımını sağlamaya yönelik uygulamaların yaygınlaştırılması temel hedef olarak belirlenmiş olup hem mevcut sulama altyapısının modernizasyonu hem de dijital ve yenilikçi teknolojilerin tarımsal üretim süreçlerine uyumu amaçlanmaktadır.

IV. Tarım Orman Şûrasında iklim değişikliği ve kuraklıkla ilgili hedefler doğrultusunda kısa orta ve uzun vadeli stratejiler belirlenmiş olup şura sonuç bildirgesinde; iklim değişikliği etkilerine dayanıklı yeni bitki çeşitlerinin ve hayvan ırklarının geliştirilmesi ile kuraklık ve aşırı hava olaylarına karşı erken uyarı ve dijital kuraklık izleme sisteminin kurulması kararları alınmıştır.

Üreticilerin finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla Ziraat Katılım Bankası A.Ş., T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince 28 farklı konuda %25-100 oranında faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullandırılmaktadır.

Bu doğrultuda;

- Basınçlı sulama sistemleri yatırımlarına 15 milyon TL üst limite kadar %100'e varan faiz/kâr payı desteği,
- Hayvancılık, kanatlı sektörü ve su ürünleri sektöründe yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırımalarında yenilenebilir/atık enerji kullanımına ilave %5,
- Bitkisel üretim konularında işletme kredi/finansman kullandırımalarında basınçlı sulama

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

sistemi kullanımında ilave %10 ve

- Kapalı ortamda bitkisel üretim konusunda yatırımlarda yağmur suyu hasatı değerlendirildiğinde ilave %10 faiz/kâr payı desteği sağlanmaktadır.
- Planlı üretime uygun üretim yapan faydalanıcılara ilave %20 faiz/kâr payı desteği sağlanmaktadır.

Ayrıca mevzuat kapsamında, kullandırılan sübvansiyonlu kredi/finansmanlar, ürünlerin doğal afetlerden etkilendiği tespit edilen faydalanıcılara, Bankalar ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kendi usul, esas ve mevzuatı çerçevesinde;

- %25 oranında faiz indirimi uygulanarak 1 yıl ertelenebilmekte ve
- %20 oranında faiz indirimi uygulanarak azami 5 yıl taksitlendirilebilmektedir.

Tarımda dijitalleşme ile bitkinin ne zaman ne kadar sulama suyuna ihtiyaç duyduğunun tahmin edilmesi için dijital sulama yönetimi projeleri yürütülmektedir. Bu amaçla TAGEM-SuET (Sulama Yönetimi ve Bitki Su Tüketimi Sistemi) hayata geçirilmiştir.

Tarımsal kuraklığın izlenmesi ve kuraklık internet portalının oluşturulması çalışmaları tamamlanmıştır.

“Dijital Sulama Yönetim Sistemi Geliştirilmesi (DiSU)” projesi kapsamında 6 farklı bölgede çalışmalar yürütülmektedir.